

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΗΣ

ΚΑΤΑ

ΕΛΛΑΔΑΣ

(Προσφυγές αρ. 75685/13 και 76231/13)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

2 Απριλίου 2015

Η απόφαση αυτή είναι οριστική. Μπορεί να επέλθουν μερικές αλλαγές ως προς την μορφή.

Στην υπόθεση Θαλασινού κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Πρώτο Τμήμα) συνεδρίασε σε Επιτροπή με την ακόλουθη σύνθεση:

Mirjana Lazarova Trajkovska, Πρόεδρο,

Λίνο-Αλέξανδρο Σισιλιάνο,

Ksenija Turković, Δικαστές,

και με τη σύμπραξη του André Wampach, Αναπληρωτή Γραμματέα Τμήματος,

Αφού διασκέφθηκε σε Συμβούλιο στις 10 Μαρτίου 2015,

Εξέδωσε την παρούσα απόφαση, που υιοθετήθηκε την ημερομηνία αυτή :

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση προέκυψε μετά από δύο προσφυγές (αρ. 75685/13 και 76231/13) που κατέθεσαν κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας δύο πολίτες του κράτους αυτού, η κ. Ιωάννα ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΥ και ο κ. Νικόλαος ΠΟΛΙΤΗΣ («οι προσφεύγοντες»), οι οποίοι προσέφυγαν στο Δικαστήριο στις 27 και 26 Νοεμβρίου 2013 αντίστοιχα δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Τους προσφεύγοντες εκπροσώπησε ο κ. Ν. Αναγνωστόπουλος, δικηγόρος, μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από τους πληρεξουσίους της, τον κ. Κωνσταντίνο Γεωργιάδη, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και την κ. Σμαράγδα Λέκκου, Δικαστική Πληρεξούσια του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Στις 17 Φεβρουαρίου 2014, οι προσφυγές κοινοποιήθηκαν στην Κυβέρνηση.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ**A. Τα πραγματικά περιστατικά της υπό κρίση υπόθεσης**

4. Ο κατάλογος των προσφευγόντων καθώς και τα στοιχεία τα σχετικά με κάθε διαδικασία αναφέρονται στο παράρτημα.

5. Οι προσφεύγοντες παραπονούνται για τη διάρκεια των δύο διαδικασιών ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθώς και για την έλλειψη πραγματικής προσφυγής ως προς αυτό.

B. Το οικείο εθνικό δίκαιο

6. Ο νόμος 4239/2014, με τον τίτλο «Δίκαιη ικανοποίηση λόγω υπέρβασης της εύλογης διάρκειας της δίκης, στα πολιτικά και ποινικά δικαστήρια και στο Ελεγκτικό Συνέδριο» τέθηκε σε ισχύ στις 20 Φεβρουαρίου 2014. Εισηγάγε, μεταξύ άλλων, μια νέα αποζημιωτική προσφυγή που προέβλεπε την επιδίκαση δίκαιης ικανοποίησης λόγω της αδικαιολόγητης καθυστέρησης μιας διαδικασίας ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το άρθρο 3 § 1 ορίζει ότι :

«Η αίτηση ασκείται ανά βαθμό δικαιοδοσίας εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση της οριστικής απόφασης του δικαστηρίου που εκδόθηκε μετά από δίκη για την οποία ο αιτών παραπονείται ότι υπήρξε υπέρβαση της εύλογης διάρκειάς της (...)»

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ

I. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΣΥΝΕΚΔΙΚΑΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

7. Λόγω της ομοιότητας των προσφυγών ως προς τα πραγματικά περιστατικά και το πρόβλημα ουσίας που αυτές θέτουν, το Δικαστήριο κρίνει απαραίτητο να τις συνεκδικάσει και να αποφανθεί σε μία απόφαση.

II. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 §1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

8. Οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι η διάρκεια των επίμαχων διαδικασιών παραβίασε την αρχή της «λογικής προθεσμίας» όπως αυτή προβλέπεται από το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, το οποίο ορίζει τα εξής :

«Πάν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή (...) εντός λογικής προθεσμίας υπό δικαστήριο, (...), το οποίον θα αποφασίση (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως(...)».

9. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο λογικός χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας κρίνεται σύμφωνα με τα πραγματικά περιστατικά της υπό κρίση υπόθεσης

και σύμφωνα με κριτήρια που έχει θεσπίσει η νομολογία του Δικαστηρίου, και ιδίως τον περίπλοκο χαρακτήρα της υπόθεσης, τη συμπεριφορά του προσφεύγοντος και των αρμοδίων αρχών καθώς και το διακύβευμα της διαφοράς για τους ενδιαφερομένους (βλ., μεταξύ πολλών άλλων, *Μαυρεδάκη κατά Ελλάδας*, αρ. 10966/10, 24 Οκτωβρίου 2013).

10. Το Δικαστήριο έχει εξετάσει επανειλημμένως υποθέσεις που εγείρουν θέματα παρόμοια με αυτά των υπό κρίση προσφυγών και διαπίστωσε την παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης (βλ. προαναφερθείσα απόφαση *Μαυρεδάκη*).

1. Αφού εξέτασε όλα τα στοιχεία που του υποβλήθηκαν, το Δικαστήριο θεωρεί ότι δεν υπάρχει κανένα πραγματικό περιστατικό ή επιχείρημα που να επιτρέπει να συναχθεί κάποιο διαφορετικό συμπέρασμα στις παρούσες υποθέσεις, οι οποίες ολοκληρώθηκαν έξι μήνες πριν την έναρξη ισχύος του νόμου 4239/2014. Έχοντας υπόψη τη νομολογία του επί του θέματος, το Δικαστήριο κρίνει ότι στην υπό κρίση υπόθεση η διάρκεια της επίδικης διαδικασίας ήταν υπερβολική και δεν ανταποκρίνεται στην απαίτηση της «λογικής προθεσμίας».

12. Κατόπιν των ανωτέρω, πρέπει οι εν λόγω αιτιάσεις να κηρυχθούν παραδεκτές και συνάγεται η παραβίαση του άρθρου 6 §1 όσον αφορά τη διάρκεια των επίμαχων διαδικασιών.

ΙΙΙ. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 13 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

13. Οι προσφεύγοντες παραπονούνται επίσης για το ότι στην Ελλάδα δεν υπάρχει πραγματική προσφυγή για να παραπονεθούν για την υπερβολική διάρκεια των υπό κρίση διαδικασιών. Επικαλούνται το άρθρο 13 της Σύμβασης, το οποίο ορίζει ότι :

«Παν πρόσωπον του οποίου τα αναγνωριζόμενα εν τη παρούση Συμβάσει δικαιώματα και ελευθερία παρεβιάσθησαν, έχει το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον εθνικής αρχής, έστω και άν η παραβίασις διεπράχθη υπό προσώπων ενεργούντων εν τη εκτελέσει των δημοσίων καθηκόντων του.» .

14. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το άρθρο 13 εγγυάται πραγματική προσφυγή ενώπιον εθνικής αρχής η οποία επιτρέπει στον ενδιαφερόμενο να παραπονεθεί για την

παραβίαση της υποχρέωσης που προβλέπεται από το άρθρο 6 § 1, να δικασθεί η υπόθεσή του εντός λογικής προθεσμίας (βλ. *Kudła κατά Πολωνίας* [GC], αρ. 30210/96, § 156, CEDH 2000-XI).

15. Εξάλλου, το Δικαστήριο είχε ήδη την ευκαιρία να διαπιστώσει ότι η ελληνική έννομη τάξη δεν προσέφερε στους ενδιαφερομένους πραγματική προσφυγή υπό την έννοια του άρθρου 13 της Σύμβασης που να τους επιτρέπει να παραπονεθούν για τη διάρκεια μιας διαδικασίας (βλ. *Γλυκαντζή κατά Ελλάδας* αρ. 40150/09, §54, 30 Οκτωβρίου 2012 και τις εκεί παραπομπές).

16. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι στις 20 Φεβρουαρίου 2014 τέθηκε σε ισχύ ο νόμος 4239/2014, περί δίκαιης ικανοποίησης λόγω υπέρβασης της εύλογης διάρκειας της διαδικασίας ενώπιον των ποινικών, πολιτικών δικαστηρίων και ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Με τον προαναφερθέντα νόμο θεσπίστηκε μια νέα προσφυγή που επιτρέπει στους ενδιαφερομένους να παραπονεθούν για τη διάρκεια μιας διαδικασίας ανά βαθμό δικαιοδοσίας ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου εντός προθεσμίας έξι μηνών από την ημερομηνία δημοσίευσης της σχετικής απόφασης (βλ. ανωτέρω παράγραφο 6). Ωστόσο, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι ο νόμος αυτός δεν έχει αναδρομική ισχύ. Συνεπώς, δεν προβλέπει τέτοια προσφυγή για τις υποθέσεις, όπως οι παρούσες, που έχουν ολοκληρωθεί έξι μήνες πριν την έναρξη ισχύος του. Κατά συνέπεια, οι προσφεύγοντες δεν μπορούσαν να ασκήσουν την εν λόγω προσφυγή.

17. Κατόπιν των ανωτέρω, πρέπει να κηρυχθούν παραδεκτές οι εν λόγω αιτιάσεις και συνάγεται ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 13 της Σύμβασης λόγω, της απουσίας στο εθνικό δίκαιο, κατά την εποχή των πραγματικών περιστατικών, προσφυγής που θα επέτρεπε στους προσφεύγοντες να πετύχουν την κύρωση του δικαιώματός τους να δικαστεί η υπόθεσή τους εντός λογικής προθεσμίας, υπό την έννοια του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.

IV. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

18. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,

« Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση. »

19. Οι προσφεύγοντες ζητούν 15.000€ και 20.000€ αντίστοιχα λόγω ηθικής βλάβης. Ζητούν επίσης 1.000€ για έξοδα και δαπάνη ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και 369€ για έξοδα και δαπάνη ενώπιον του Δικαστηρίου αντίστοιχα. Κάθε προσφύγων προσκομίζει ένα τιμολόγιο αξίας 369€

20. Η Κυβέρνηση αμφισβητεί τις εν λόγω αξιώσεις.

21. Το Δικαστήριο λαμβάνοντας υπόψη τα έγγραφα που έχει στη διάθεσή του και τη νομολογία του, κρίνει ότι συντρέχει λόγος να επιδικάσει στους προσφεύγοντες τα ποσά που αναφέρονται στο παράρτημα.

22. Το Δικαστήριο κρίνει ότι αρμόζει να υπολογισθούν οι τόκοι υπερημερίας επί του επιτοκίου διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπεζής, προσαυξημένου κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΟΜΟΦΩΝΑ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

1. *Αποφασίζει* να συνεκδικάσει τις προσφυγές και να τις εξετάσει σε μία μόνη απόφαση,
2. *Κηρύσσει* παραδεκτές τις προσφυγές.
3. *Αποφαινεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης,
4. *Αποφαινεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 13 της Σύμβασης,
5. *Αποφαινεται*
 - α) ότι το καθ' ου η προσφυγή Κράτος πρέπει να καταβάλει στους προσφεύγοντες, εντός τριών μηνών, τα ποσά που αναφέρονται στο παράρτημα,

№ Φ 092.22/2536

β) ότι από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής και μέχρι την καταβολή, το ποσό αυτό θα αυξάνεται με απλό τόκο με επιτόκιο ίσο προς το ισχύον κατ' αυτό το χρονικό διάστημα επιτόκιο διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσαυξημένο κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες

6. *Απορρίπτει* το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης για τα περαιτέρω.

Συντάχτηκε στα γαλλικά και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 2 Απριλίου 2015, κατ' εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του Κανονισμού.

André Wampach
Αναπληρωτής Γραμματέας

Mirjana Lazarova Trajkovska
Πρόεδρος

ΑΠΟΦΑΣΗ ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΗΣ ΚΑΤΑ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Αρ.	Αρ. προσφυγής Ημερομηνία ασκήσεως προσφυγής	1.Ονοματεπώνυμο προσφεύγοντος 2. Ημερομηνία γεννήσεως 3.Κατοικία	Έναρξη διαδικασίας	Τέλος διαδικασίας	Συνολική Διάρκεια Βαθμοί δικαιοδοσίας	Επιδικασθέν ποσό σε κάθε προσφεύγοντα
1	7685/13 27/11/2013	1.Ιωάννα ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΥ 2. 29/08/1927 3. Αθήνα	23/12/2005	17/05/2013	Επτά έτη και πέντε μήνες περίπου Ένας βαθμός	3.500€ +200€ για έξοδα και Δικαστική δαπάνη
2	76231/13 26/11/2013	1. Απόστολος ΠΟΛΙΤΗΣ 2. 10/06/1930 3. Αθήνα	13/02/2003	03/04/2013	Δέκα έτη και δύο μήνες περίπου Τρεις βαθμοί	3.500€ +200€ για έξοδα και Δικαστική δαπάνη

Ακριβής μετάφραση από το συνημμένο έγγραφο

Η μεταφράστρια

Μαρία Καραμπάτσα